

VOLITVE '90 VOLITVE '90 VOLITVE '90 VOLITVE '90

DEMOS

Predvolilni pomisleki

1. Nič se ne bo spremenilo, samo za oblast gre vsem, slišimo govoriti nekateri. Vsi pa si želimo kruha, ki postaja vse bolj negotov in ga v predvolilni vihri mnogi seveda ne odkrivajo: zarečenega kruha je sicer dovolj, toda kdo še kaj da nanj? Žato si mora sleherni priti na jasno, kdo je »zaslužen« za vse, kar imamo: inflacijo, stečaje, množične odpustitve, zamrzitve plač: in vsak volivec naj da svoj osebni odgovor na to.

2. Nekateri kandidati si nabirajo volilne točke z naštevanjem svojih zgodovinskih pobud: odklanjali so ideološko (samoupravno in socialistično) šolstvo, zahtevali so narodne pravice v vojski in javni upravi, predlagali so nadziranje sredstev za nerazvite... Kača zaslug je dolga, da so na koncu celo sami preselečeni, kaj vse da so poskušali. Ne dvomno prekaljeni in prekanjeni politiki! Ubogi-krajevni demosovci, ki nimajo kaj pokazati: za njih so možnosti odločanja o skupnih zadevah šele na obzorjih. In vendar je prav v tej »čistosti« njihova prednost, kajti, kdor je bil v preteklosti s tako odličnimi domisljami »izigravan«, je imel samo eno do- najnejšo politično možnost: izraziti svoje mišljenje z odstopom. Če tega ni storil, pomeni, da mu je bilo politično nastopanje samo več kot vse drugo.

3. Socializem je začel že pred desetletji izgubljati najostrejšo zobe: odpravljane zasebnih podjetnikov v podružabljem proizvajalnih sredstev je bilo vse bolj načelno, pa vse manj praktično — zato socializem zdaj zagovarjajo in branijo celo nekateri obrtniki. Navsezadnje jim je bilo prav v luknjah socialističnega samoupravljanja omogočeno, da so si s pridnim in uspešnim delom v

nekaj letih gospodarsko opomogli. Vendar s to nenaravno ljubeznijo samo podaljšujejo agonijo socializma, kate-rega korenine so gnile, cvetovi pa osuti.

4. Bistvo družbenega zla v socializmu je zasebna lastnina. Tako kupiš zemljišče, ki ti ga kak občinski ali samoupravni organ dovolj zasoli, vendar ostaja zemlja, pravica do nje, na kateri zraste hiša, družbeno, kupec pa le uporabnik. Pravo, vredno samoupravljanja!

Kadar pa je prodajalec nepremič- nene, zemlje, hiše ali pa lesa, mesa, mleka zasebnik — določa cena kupec in sicer kot samoupravna interesna skupnost, gozdno gospodarstvo ipd. Nad vsem tem pa bedi javni pravobranilec samoupravljanja. Kadar bi bil izjemoma kak kupec pripravljen plačati tržno ceno, mu jo le-ta zbjere na socialistično norma- lo. Da zaradi sodnih preprirov, ki so ob navedenem sistemu nujni, ne bi prišlo do prevelikih zastojev pri gradnji naj- popolnejše družbe na svetu, družbe, ki je stala na predzadnji stopnički v zeme- ljiski raj, se postopek odvzema zemljišča ločuje od postopka določitev ce- ne. Volilci se bodo s svojimi glasovi opredeljevali tudi do teh »drobtin«.

5. Nekateri pravijo, da vse stranke ponujajo skoraj isto: demokracijo, na- rodno svobodo, večstrankarstvo. Ven- dar, kako naj zaupam ljudem, ki so se iz najnaprednejših in edino pravih prelevi- li v spet drugače najbolj prave — namreč, kako naj jim zaupam, da se ob drugačnem vetru znova ne bodo spre- menili?

Jakob Müller

Slovenski krščanski demokrati Grosuplje

POLITIČNI PROGRAM

Slovenski krščanski demokrati izhajamo iz krščanskega pojmovanja etike in človekovega dostojanstva ter iz zgledov modernih evropskih krščanskih demokracij.

Izhodišče in cilj vsakega kulturnega, gospodarskega in političnega dela je človek. Prvenstvo človeka kot osebe mora biti temeljno merilo družbene ureditve.

Človeku je treba vrniti in mu zagotavljati polno dostojanstvo in neodtuj- ljive pravice.

Slovenski krščanski demokrati želimo s socialnimi, gospodarskimi in pravnimi ukrepi ter z vzgojo in izobraževanjem omogočiti zdrav razvoj vsakega posameznika, družine in naroda.

Zavzemamo se za:

- ustvarjanje pogojev za vsestranski razvoj družin z gospodarskega, so- cialnega, stanovanjskega in drugih vidikov
- zavarovanje narodnih vrednot od zemlje do naravne in kulturne dediščine
- ustvarjanje, ideološko neobremenjeno sodelovanje s Slovenci zunaj Slovenije
- spravo, ki pomeni medsebojno odpuščanje
- družbo, ki bo zagotavljala osebno in socialno varnost
- enodromno občinsko skupščino
- ločitev zakonodajne, izvršne in sodne oblasti
- depolitizacijo policije in vojske
- razvoj inštitucij, ki bodo zagotavljale gospodarsko suverenost Slovenije
- tako socialno politiko, ki bo omogočala kakovostno življenje vsakega posameznika, družin in naroda
- pomoč brezposelnim
- večjo skrb za telesno in duševno prizadete osebe in osamele starejše ljudi
- boljše materialno vrednotenje dela mater z otroki
- dobrodelno dejavnost posameznikov in skupin

Na področju vzgoje in izobraževanja si bomo prizadevali za:

- prenovo celotnega sistema vzgoje in izobraževanja s poudarkom na razvijanju moralno celovitih osebnosti in z znanjem, ki bo omogočalo ustvarjalnost v stroki in življenju
- šolo brez prednostnih ideologij, nazorov in programskega balasta
- enakopraven družbeni status šolstva z drugimi dejavnostmi
- ustrezno vrednotenje učiteljevega dela
- poenostavitev šolskega sistema in zagotovitev osnovnih pogojev za šolanje ne glede na materialne možnosti občin in šolajočih se
- Glede okolja si bomo prizadevali za čim boljše gospodarjenje z naravo, da ostane čista in zdrava.

Če se nam v tem prizadevanju želite pridružiti, se oglasite osebno ali pismeno na naslov:

SKD, Velika Račna 34
61290 Grosuplje
tel. 773-674

ali:

Fani Hren
Brinje II/7
61290 Grosuplje
tel. 771-270

Za ugledno in donosno kmetovanje

Ni mogoče zanikati, da kmetijstvo v grosupeljski občini že sedaj nima dobrih programov. Problem je samo v tem, da jih nihče ne izvaja, namreč uspešno ne izvaja. Gre torej za znano rakasto rano naše politike, ki je trenutno še na oblasti. Najbolj jedrnat lahko to politiko kritiziramo s slovenskim pregovorom: ne besede — dejanja govore.

Kaj lahko Demos — združena opo- zicija, in v njeni sestvi Slovenska kme- čka zveza, obljubita svojim volivcem prav na tem področju, področju kmetij- stva, ki še zmeraj ostaja temeljna gos- podarska panoga v občini? V čem si bo Demos prizadeval, da ga boste spoznali po dejanjih in ne le po besedah? Kako se bodo dosedanja kmetijski programi, ki so v določeni delih dobri, začeli uresničevati?

Demosovi odborniki v občinski sku- pščini bodo osnovali kmetijsko komisijo, ki bo poskrbela za spremembo tistih od- lokov in zakonov, ki so se izkazali za nepopolne, zavirajoče in celo škodljive. Tu gre predvsem za dva temeljna kme- tajskega zakona, za tistega o kmetijskih

zemljiščih in tistega o dedovanju. Prvi zakon naj bi po novem predvsem omo- gočil odpravo agrarnega maksimuma in osnove večjih kmetijskih enot, ki bodo usposobljene za večji gospodarski razvoj kot doslej. Dedovalni zakon pa se bo zavzel predvsem za razvoj dru- žinskih kmetij, za njihovo nedeljivost oziroma deljivost do določene meje.

Oboje bo omogočeno, ko bo zadrū- no premoženje in po vojni krivično od- vzeta kmečka posest vrnjena lastnikom. Kjer vrnitev zemlje ne bo mogoča zara- di pozidave, se bo nova oblast zavzela za pravičen sistem odškodnin.

Demos se tudi sicer zavzema, da ne bo več družbenih lastnikov zemljišč in da vsa družbena kmetijska in gozdna zemljišča postopoma preidejo v roke kmetov.

V kmetijstvu naj bi bile končno tako kot na Zahodu zagotovljene spodnje in zgornje zaščitne cene kmetijskih izdel- kov, pri čemer naj bi spodnje zagotovile povračilo proizvodnih stroškov, zgor- nje pa še tisti minimum, pri katerem lahko kmet še nekaj zasluži s svojim de- lom. Posebna finančna podpora pa naj

bi bila zagotovljena tistim kmetom, ki bodo pridelovali tako imenovano bio- loško hrano, kar samo po sebi pomeni tudi zagotavljanje trga oziroma višjih odkupnih cen za te pridelke.

Skupščinska kmetijska komisija bo podpirala programe, ki so primerni za občino Grosuplje, programe pridelave mesa, mleka, prašičev in delno perutni- ne. Pri tem se bo zavzemala, da bo kine- tovalec posamično ali združen lahko sam svobodno prodal svoje pridelke na trgu, po konkurenčnih cenah; s tem bi odpravil monopol mlekm in klav- nic.

Na področju socialnih pravic se bo Demos v okviru svojega kmetijskega programa zavzemal za porodniški dopust kmetic in za višje podpore ter olaj- šave pri zdravstvenem zavarovanju za ostarele in osamljene kmete, še zlasti pa za višje vrednotenje kmečkega dela, s čemer naj bi se zvišala osnova za določ- čanje kmečkih pokojnin.

Tudi s tem naj bi Demos dosegel svoj končni cilj, da je namreč tudi kmetova- nje lahko ugledno in donosno.

Ž. K.

podatki bili skrivnostni za večino Slove- cev. Lani je šele padla koprena s te skrivnostnosti in sedaj prihaja resnica na dan in ker je bila toliko časa zadržana, s toliko večjo močjo. Iz meseca v mesec se večja število knjig, izdanih v Sloveniji, ki razkrivajo te skrivnosti. Doslej je iz- šlo že več knjig s to problematiko (v no- vejšem času celo Črne bukvce z začetka NOB, katerih najdba je leta po vojni pomenila vzrok za prisoditev zapora umetniku knjige). Ti fantje so bili pripadniki vojaške formacije »slovenska domobranstvo«, ki je bila ustanovljena v jeseni 1943, v t. i. Ljubljanski pokrajini, ki je obsegala Ljubljano, Notranjsko in večino Dolenjske. Ta formacija je bi- la ustanovljena po porazu vaških straž na Turjaku in četnikov v Grčaricah. Delovala je na zgoraj označenem tero- nu, delno tudi na Primorskem, in od le- ta 1944 tudi na delu Gorenjske. Ti fantje so se po porazu Nemčije v maju 1945 v glavnem umaknili na Koroško, kjer so jih Angliji namestili v taborišče Ve- trinji blizu Celovca. Po približno štiri- najst dnevnem bivanju v taborišču so jih Angliji izročili Jugoslaviji v glavnem na železniških postajah Področšica in Pliberk. Nekaj umikajočih je bilo že prej zagrejenih, tako ranjeniški vlak v Ra- dovljici. Med temi vrtnjenimi je bilo ve- liko fantov in mož tudi iz območja naše sedanje občine. Izgube teh vrtnjenih fan- tov in mož dosegajo visoke številke. Število je prilično znano in zapisano v knjigi Matica mrtvih, ki še čaka izida. Glavni kraji njihovih poboj so sedaj v glavnem že znani: Kočevoški Rog in okolica Teharij pri Celju. So pa še dru- ga množična grobišča iz tega časa: Brez- zarjev graben pri Ljubljani, Crngrob itd.

Zaradi predvsem teh dejstev — je pa še veliko dejanj iz vojne, katerih vzroki so neraziskani — govorimo danes o ra- rodni spravi in ne samo o narodni uni- rritvi, o čemer je sprejelo izjavo predsed- stvo republike Slovenije v zadnjem času. Umiritve brez sprave ni. Umiriš lahko človeka z avtoriteto moči, sožitje med različno mislečimi ljudmi pa je mogoče le ob doslednem spoštovanju različnosti enih in drugih. Ne gre nam za nikakršno maščevalnost, to kot krist- jani odklanjamo v celoti in nam je tuje, posebno po tolikih letih notranjega očiščenja. Gre le za pošteno priznanje dogodkov, objavo seznama pobitih v vojni in po njej, oznamovanje grobišč, postavitve primernega spominskega obe- ležja, ob katerem bo mogoče postaviti svečko in »požebati«, in za popolno odprtje slovenskih meja vsem udele- žencem Svetovnega slovenskega kon- gresa, ki naj bo v Ljubljani.

Urbančič Franc,
Šentvid

Alojz Jamnik

Kandidat DEMOS-a — združene opozicije Grosuplje za delegata v Zboru občin Skupščine republike Slovenije.

Čeden, priljuden in bister fant; že pri 27 letih ima kot diplomirani ekonomist pri Ljubljanski banki-Gospodarski banki v Ljubljani visok in odgovoren pol- žaj; gibčen v dejanjih in besedah. Pri pogovoru gleda sogovornika v oči, kar je danes redko, a gleda sproščeno in ve- dro, kar danes vzbuja zaupanje.

DEMOS — združena opozicija je pri svojih kandidatih za bližnje volitve iskala prav to: zrele ljudi, ki vzbujajo zaupanje, dosledne in načelne, delovne, strpne in visoko moralne; ki znajo misli- ti in znajo povedati javno. Prepričana je, da je v Jamniku našla pravega moža, toliko boljše mladega, ker je neomade- ževan in svež, tako kot je v bistvu za zdaj še neomadeževana tudi politika združene slovenske opozicije.

Alojz, pravijo mu tudi Slavec, je doma s kmetije na Mali Ilovi gori. Je zadnji od petih otrok znane in spoštovane Jamni- kove družine. Sam pravi, da je imel ve- liko življenjsko srečo, ker ga je oče vzga- jal s svojimi vzgledi, ne le z besedami.

»Upam, da se bom v življenju lahko obnašal kot on,« pravi o svojem očetu, »da se bom torej obnašal pokončno, pošteno, v okrilju načel, ki veljajo za trdno krščansko družino.« Prav izročilo družine je tisti stržen, tisto duhovno je- dro, ki Alojzu Jamniku daje življenjsko moč ter trden in optimističen pogled v prihodnost.

»Na naši hribovski kmetiji sem delal od malega, posebno z živino in tudi zdaj

delam takorekoč vsak dan, ko se vrnem iz službe. Nameravam živeti doma.«

Napotje je, da si bo osnoval družino — ni dolgo, kar se je oženil — ki bo prav tako živela po načelih krščanske morale.

Ta mož, ki je v duši še kmet, se v Ljubljani — v veliki stolpnici Ljubljanske banke, ukvarja z modernim, stro- kovno zelo zahtevnim področjem gos- podarskih analiz slovenskih podjetij ter v zvezi s tem s kratkoročnim krdira- njem gospodarstva in negospodarstva. Dnevno se ukvarja tudi z gospodarsko problematiko podjetij v slovenski občini, kar pomeni, da bo, kolikor bo izvoljen, tudi v republiškem parlamentu znal zastopati interese naše občine.

»Zavzemal se bom zlasti za privatno podjetništvo, ki ima po mojem največ možnost, da grosupeljsko občino dvig- ne s spodnjega konca lestvice slovenske razvitosti. Definirati bo treba sedanjo družbeno lastnino, da bo postala držav- ni kapital, ki se bo formiral pri nekem republiškem skladu; doseči bo seveda treba, da bo ta kapital prinašal dobiček, iz katerega bo mogoče financirati nove

naložbe, nova delovna mesta itd. Treba je prepričati, da bi ta kapital odtekal v državno blagajno ali privatne roke. Si- cer pa v celoti podpiram program Slo- venske demokratične zveze, katere član sem, zlasti v tistem njenem delu, ki se zavzema za sprejem nove slovenske ustave. Nova ustava naj zagotovi, da se bodo ljudje o življenjskih stvareh Slo- venije svobodno odločali na referen- dumih.«

»Ali bo DEMOS, kolikor bo pri volit- vah v republiški parlament imel večino, dovolj strokovno usposobljen, da bo prevzel oblast?« smo ga vprašali.

»Strokovno vzeto popolnoma, še po- sebe, če bo z novo ustavo iz sedanje tridromne skupščine nastal normalen enodromni parlament, kakor ga poznajo razvite demokracije.«

»To vendar pomeni, da bo moral uki- niti svojo oblast.«

»Seveda, toda mi bi v tem primeru brez strahu šli v naslednje normalne demokratične volitve.«

Tako misli mož, ki ga navdihuje slo- venska pomlad.

Z. O.

